

לזכרו של מישה אפלבאום

ד"ר ציפי פליישר

ב-8 בינואר 1993 הלך לעולמו מישה אפלבאום, מבכירי המורים במדרשה למוסיקה, אשר רבים בציבור בישראל זוכרים אותו עדיין כזמר שירים רוסיים אהוב בשנות ה-50.

מישה אפלבאום נולד ב-1920 בבסרביה, וכילד יהודי מוסיקלי למד נגינה בכינור. במלחמת העולם השנייה עבר לאוקראינה והתנדב לחיל הפרשים. כעבור חצי שנה נפצע ברגלו וכזמר שירי יידיש חובב, שנודע כבר אז בקולו הרדיופוני, התנדב כקריין לרדיו אוקראינה. לאחר המלחמה נפגש עם הוריו בטשטוביץ וסיים לימודיו לתואר שני בהיסטוריה. חלומותיו להפוך להיסטוריון מקצועי נגוזו משעלה עם הוריו לארץ ב-1951; כאן לא היה אז שום צורך בבעל מקצוע מעין זה.

עמנואל עמירן, המפקח הכללי על לימודי המוסיקה דאז, שמע אותו שר ומנגן בדומברה (מנדולינה מסוג מיוחד), ומיד הבחין במוסיקליותו הרבה והיפנה אותו לעיסוק מקצועי במוסיקה כתלמיד במדרשה למוסיקה וכמורה למוסיקה בבית-ספר.

הדומברה-אלט, אותה לקח עמו כשעלה לארץ, שימשה אותו הרבה באותן שנים. בכשרון האלתור הרב שלו החל ללוות עצמו כזמר וקנה את אנשי הרדיו כנגן בחסד בכלים עממיים. לא רחק היום, ו"שיר העגלון" שלו (גרסה לשירו של אוציוסוב) הפך ללהיט-לוהט כאן בארץ ישראל. היה זה בעקבות הופעתו לחיילים ב"תיבת נוח" בשנת 1954. הוא ראה בהופעותיו באותן שנים כמלווה לעמנואל זמיר את התאקלמותו הטובה ביותר בישראל.

ב-1957, כשהוא בשיא הצלחתו כזמר, החליט לפרוש מקריירה זו. עדיין המשך בהקלטות למען הרדיו (מי לא זוכר את צליל הדומברה שלו בהקלטות שירי התרנגולים? ...), אך מעתה והלאה שם יהבו על פיתוח הנגינה בגיטרה בתחום החינוך המוסיקלי. האדם שבו, רצונו האינסופי להעניק לזולתו, משכו אותו

להתעמק עוד ועוד בחינוך ובהוראה. רבים מאוד לומדים מן האנתולוגיות אותן ערך ללימוד הנגינה בגיטרה. אין ילד בישראל, הלומד גיטרה, אשר אינו מכיר אותן. בשנות ה-70 הגדיל עשות למען המוסיקאים העולים מברית המועצות באותן שנים, כאשר עזר להם להיקלט בהוראה בישראל.

על אף מחלות קשות, תמיד שפע חיות בלתי תאומן. הוא המשיך לעסוק דרך קבע בהוראה, תוך שהוא שוקד על גיבוש וסיכום האסכולה שיצר בתחום האקורדים לגיטרה. כחצי שנה לפני מותו הספיק לפרסם אותה בספר ערוך לתפארת, מבריק ברעיונותיו ומקיף ביותר מסוגו. לספר זה עוד נכון עתיד גדול, מעבר למקום ולזמן.

משנה לשנה התקדם והתפתח עם תלמידיו; האנתולוגיות לספרות הגיטרה (הכוללות בין השאר מעיבודיו ליצירות מכל רבדי המוסיקה שפרסם במשך חייו) הן ברמה אוניברסאלית שתצוין לשבח; הן משקפות גם את היותו איש תרבות בעל אופקים רחבים ביותר.

אין לי ספק שנוכחותו של מישה בעתיד תגבר, על אף הסתלקותו מאיתנו.